

українську практику формат звіту про фінансові результати на основі «характеру витрат». При цьому одночасно буде діяти і затверджений формат на основі «функції витрат». Запропоновані зміни в фінансовій звітності зможуть більш точно та ясно відобразити витрати за елементами, особливо на малих та середніх підприємствах.

Список літератури: 1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до підготовки фінансової звітності» 2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансових звітів» 3. Вахрушина М.А., Мельникова Л.А. Міжнародні стандарти фінансової звітності — М.: Видавництво «Омега-Л», 2011. - 572 с. 4. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами. - Х.: Фактор, 2008. - 1008 с.

СУПРУНЕНКО С.А., доцент кафедри менеджменту Національного університету державної податкової служби України

ДО ПИТАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ

Планування податкових надходжень бюджету є одним з найважливіших етапів процесу управління економічним розвитком як країни в цілому, так і конкретного регіону.

У сучасних умовах найважливішим завданням органів влади і управління всіх рівнів є максимально повне формування доходної бази бюджетів та забезпечення їх збалансованості.

Вивченню питань податкового планування на державному рівні присвячені теоретичні дослідження деяких вітчизняних вчених і практиків, а проблеми розрахунку величини податкових надходжень в регіонах розглядаються лише побічно. Недостатня вивченість теоретичного і практичного матеріалу приводить до того, що нерозкритими залишаються методологія і конкретні механізми регіонального податкового планування. У зв'язку з цим все більш нагальними стають проблеми вдосконалення процесу встановлення планових величин податкових платежів в регіоні на основі цілеспрямованої взаємодії органів влади та управління щодо формування послідовних процедур податкового планування.

Макроекономічне планування як етап процесу управління національною економікою являє собою наукове передбачення тенденцій розвитку і результатів функціонування суспільного господарства. Найбільш прийнятною в умовах ринкових відносин і широко поширеною у всьому світі формою макроекономічного

планування є індикативне планування, що припускає формування системи параметрів, що відображають бажаний стан економіки країни відповідно до пріоритетів розвитку держави.

На нашу думку, в умовах ринкової економіки план надходження сум податків і зборів в бюджетний фонд, що затверджується у вигляді статей закону про бюджет, є індикативним, при цьому обсяг податкових доходів виступає параметром, що відображає певний стан економіки країни, для досягнення якого розробляються заходи державного впливу на соціальні та економічні процеси.

Перспективи розвитку економіки регіону багато в чому визначаються як фактично сформованим об'ємом податкових надходжень, так і тим граничним рівнем податкових доходів, досягнення якого можливо в умовах проведеної економічної політики та чинного податкового законодавства.

Податкове планування, розуміється як процес встановлення прогностичних і оцінки фактично виконаних податкових зобов'язань суб'єктів податкових правовідносин, займає важливе місце в теорії і практиці макроекономічного планування. Основним завданням державного податкового планування є встановлення науково обґрунтованого розміру податкових надходжень певного рівня бюджетної системи на заданий часовий період, що дозволяє органам влади і управління заздалегідь визначати обсяги та напрями використання наявних в їх розпорядженні фінансових ресурсів, необхідних для покриття державних витрат. Завдяки тому, що системі оподаткування притаманні індикативні властивості, держава також має можливість здійснювати контроль над станом економіки за допомогою зіставлення величини запланованих і фактично зарахованих на бюджетні фонди податкових платежів.

Ефективність застосованих в регіоні методів державного податкового планування встановлюється на основі вивчення ступеня виконання планових призначень, а також аналізу ряду показників, що відображають збирання податків, податкове навантаження на різні галузі, зміни стану економіки - залежно від проведеної податкової політики, дотримання принципів оподаткування і т.п.

Спроможності регіону генерувати податкові доходи доцільно проводити на основі встановлення величини податкового потенціалу території, що представляє собою максимально можливу

суму надходжень податків за певний період часу. Оцінка регіонального податкового потенціалу, обчисленого при застосуванні єдиних на всій території країни умов оподаткування, відповідно до чинного законодавства, здатна створити основу для об'єктивного порівняння обсягу доходної бази бюджетів регіонів.

Оцінка податкового потенціалу регіону в даний час використовується в практиці міжбюджетних відносин з метою визначення реальних "податкових можливостей" регіонів і зменшення ймовірності суб'єктивного підходу до встановлення дійсної потреби в допомозі. При цьому, на нашу думку, для отримання можливості зіставлення регіонів за рівнями податкового потенціалу слід встановлювати величину даного показника в розрахунку на душу населення.

Точна оцінка величини податкового потенціалу може використовуватися при вдосконаленні бюджетного процесу по цілому ряду напрямів. Показник податкового потенціалу здатний відображати стан державних фінансів за тієї умови, що поточна податкова політика і політика бюджетних витрат у майбутньому залишаться незмінними, тобто розрахунок податкового потенціалу виступає способом раннього виявлення таких заходів або рішень, які не сумісні із середньостроковою фінансовою стратегією держави. Використання показника податкового потенціалу додасть бюджетному процесу стабільність і спадкоємність, оскільки оцінка реально можливого обсягу податків, який може бути мобілізований в регіоні, встановлює певні межі в процесі розрахунку величини витрат бюджету.

Введення в практику планування податкових надходжень регіону показника податкового потенціалу передбачає розробку єдиної методологічної та методичної бази його розрахунку.

Виходячи з вищевикладеного, приходимо до висновку про необхідність удосконалення системи регіонального податкового планування доцільно проводити з урахуванням результатів комплексного аналізу ефективності проведеної в регіонах податкової та бюджетної політики, а також слід посилювати значимість перспективного податкового планування, що дозволяє оптимізувати тактику і стратегію податкового регулювання.

Пошук нових конструктивних підходів до побудови ефективної системи регіонального податкового планування, на наш погляд, буде одним з умов успішного розвитку як галузей економіки, так і окремих адміністративно-територіальних

утворень, сприятиме забезпеченню сталого економічного зростання і максимізації добробуту держави в цілому. Вироблення нових підходів до складання плану податкових доходів бюджету, заснованих на об'єктивному визначенні величини податкового потенціалу регіону, дозволить органам державної влади і управління з високим ступенем точності прогнозувати обсяг податкових надходжень до бюджету, проводити раціональну податкову і бюджетну політику, а також розробляти конкретні заходи щодо збільшення збирання податків і поповненню доходної частини бюджетів усіх рівнів.

Список літератури: 1. *Тарангул Л.Л.* Податкова політика та економічний розвиток регіонів: теорія, методологія, практика: автореф. дис. д-ра екон. наук: 08.04.01/ Л.Л. Тарангул; НАН України, Ін-т екон. прогнозування. – К., 2003. – 32 с.; 2. Податковий потенціал регіонів України: теорія, методологія, оцінка. Монографія / П. В. Мельник, З. С. Варналій, Л. А. Тарангул, І. О. Горленко, Т. О. Скоромцова, Т.Д. Краснова; Держ. податк. Адмін. України, Нац. Ун-т держ. податк. Служби України. – Ірпінь, 2008. – 234 с.; 3. *Іванов Ю.Б.* Проблеми податкового регулювання і планування податкових платежів: наук. видання / Ю.Б. Іванов. – Х.: ХНЕУ, 2006. – 240 с.; 4. *Вайс Е.А.* Региональное налоговое планирование (на примере Санкт-Петербурга) : автореф. Дис.на соис.учен. степени канд. Эконом.наук: спец. 08.00.10 «Финансы, денежное обращение и кредит» / Е.А. Вайс. – Санкт-Петербург, 2001. – 17с.

СІЗОВА Н.Д., докт.фіз.-мат.наук, професор кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій, Харківський національний університет будівництва та архітектури

СМІРНОВА Т.В., студентка факультету економіки та менеджменту кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій Харківський національний університет будівництва та архітектури, м. Харків, Україна

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ОПТИМІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Показник податкового навантаження є основним критерієм ефективності системи оподаткування країни. Він впливає на наповнення державних доходів, рівень податкових надходжень у структурі ВВП і відповідно частку ВВП на душу населення.

Питання надмірного навантаження на сьогоднішній день є одним з актуальних з точки зору забезпечення стабільності і достатності надходжень податків у Державний бюджет України. Розв'язання цього питання привело б до активізації підприємницької діяльності та розвитку національної економіки в